

Şevk'efzâ Peşrev

Ney

Tanburi **Numan Ağa**

Usûlü : **Sakıl** [48/4]

1 . H a n e / (Hane-i Evvel) / (Serhane)

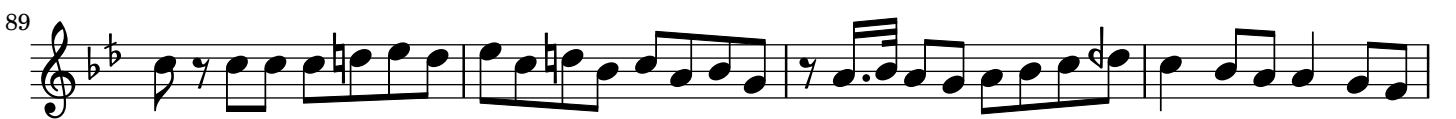

2 . H a n e / (Hane-i Sani)

3. Hane / (Hane-i Salis)

Tanburi

Numan Ağa

[1750 - 1834]

Sâkil Darb Usûlü

[48 / 4] mertebesi

Bestekâr ve tanburî Numan Ağa, kesin bilinmemekle beraber, 1750? yılında İstanbul'da doğduğu sanılmaktadır. III. Selim ve II. Mahmud devirlerinin ünlü tanburî ve bestekarıdır. Hem saz eserleri ve hem de sözlü eserler bestelemiştir. Enderun'da yetişti. Tanbur sazını öğrendi ve sonradan Enderun'da tanbur öğretmenliği yaptı. Yetiştirdiği öğrencileri arasında en meşhuru, oğlu Zeki Mehmed Ağa'dır. Torunu Tanburî Büyük Osman Bey de çok değerli bir saz eserleri bestekarıdır. Enderun'da çavuş payesi alan Numan Ağa, daha sonra padişah musahibi olmuştur. Letaifi Enderun'da 1816-1817 yılı olaylarında: < ... Tanburî Numan Ağa'ı padişah çok severdi, ama o çırağlık istediğinden uygun bir nanpare verildi; ayrıca padişah musahibi oldu > diye yazılıdır. Numan Ağa 84 yaşında 1834 yılında İstanbul'da öldü. Bugün elde bulunan eserleri (her tür eseri) 70'den fazladır. Bunların 6 adedi peşrev, 6 adedi saz semaîsi, 1 Beste, 1 Yürük Semaî ve gerisi şarkıdır. Rast-ı Cedid faslım Dede Efendi ile ortaklaşa bestelemişlerdir. Hemen şunu da belirtelim ki, bestelendiklerinden bu yana, Numan Ağa'nın Şevkefza ve Bestenigar peşrevlerinden daha üstün ve güzel her iki makamda da peşrev bestelenmemiştir.

Sâkil Usûlü

*) 48 zamanlıdır.

*) Başta bir 4 zaman sonra bir 6 zaman yine bir 4 zaman sonra üç tane 6 zaman ve nihayet dört tane 4 zamandan veya başka bir deyişle; başta bir Sofyân sonra bir Yürük Semâi, yine bir Sofyân, sonra üç tane Yürük Semâi ve nihayet dört tane Sofyân'dan yapılmıştır (4+6+4+6+6+6+4+4+4+4=48) .

*) 48/4'lük ikinci ve 48/2'lik mertebeleri kullanılmıştır. 48/4'lük ikinci mertebeye Sakil, 48/2'lik Ağır mertebeye de Ağır Sâkil adı verilir.

*) Pişrev, kâr, beste gibi büyük formlar da kullanılmıştır. Bu usûlle ölçülmüş bestelerde zeminhane 1 usûl, miyanhâne 1 usûl olmak üzere bütün bestenin tümü 2 usûldür. Her mısra da 1 usûl ile ölçülür. Demek ki, zeminhane 1 usûl ile bestelenmiş bir mısra miyanhanede 1 usûlle bestelenmiş bir mısra olmak üzere eser bestelenmiş bir mısra olmak üzere eser bestelenmiş olur. Terennümler usûlün son 4 zamanı içinde yapılır ve gayet kısadır. Mısra sonlarından alınmış kısım da yoktur.

- 1 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 2 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 3 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 4 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 5 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 6 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 7 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 8 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 9 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 10 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 11 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 12 . Darb : (Düm) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 13 . Darb : (Tek) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 14 . Darb : (Te) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]
- 15 . Darb : (Ke) / [1/4 Zamanlı ve Zayıf]
- 16 . Darb : (Düm) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 17 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 18 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 19 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 20 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 21 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 22 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 23 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 24 . Darb : (Te-Ek) / [2 Zamanlı ve Zayıf]
- 25 . Darb : (Dü-Üm) / [2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 26 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 27 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 28 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 29 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 30 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 31 . Darb : (Te) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 32 . Darb : (Ke) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 33 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 34 . Darb : (Tek) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 35 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 36 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 37 . Darb : (Düm) / [1 Zamanlı ve Zayıf]
- 38 . Darb : (Ta-Aa) / [1 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 39 . Darb : (He-Ek) / [1 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 40 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Kuvvetli]
- 41 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]
- 42 . Darb : (Te) / [1/2 Zamanlı ve Yarı Kuvvetli]
- 43 . Darb : (Ke) / [1/2 Zamanlı ve Zayıf]

Kaynak :

1) ' Türk Musikisinde Usuller ve Kudüm ', M. Hurşit UNGAY

2) ' Türk Müsikisi Nazariyatı ve Usülleri-Kudüm Velveleleri ' İsmail Hakkı ÖZKAN [1941- 2010]